

Verkko-opettaminen,
vuosien kokemuksia monen
ammattikorkeakoulun Tietie-
yhteistyön verkkokursseilta

Eija Kalliala

sähköposti: eija.kalliala@helia.fi

kotisivu: <http://myy.helia.fi/~kalei>

Tietie-yhteistyö

- TIEtojen käsittelyä TIEtotekniikan avulla
- Tietie-projekti, alkoi kesäkuussa 1995, jatkunut Tietie-yhteistyönä vuoden 1999 alusta lähtien
- Sai OPM:n verkko-opettamisen kehittämisen laatupalkinnon 18.4.2002
- <http://www.helia.fi/proj/tietie>

Tietie-yhteistyö

- Mukana 11 amkoa
- Yksi amk valmistelea ja tarjoaa opintojakson, muut voivat osallistua
- Paikallinen yhdyshenkilö joka amkossa (hallinnolliset ja tekniset kysymykset, videoneuvottelut)

Tilastoja

- Vuosi 1996: 132 suoritusta
- Vuosi 1997: 135 suoritusta
- Vuosi 1998: 127 suoritusta
- Vuosi 1999: 228 suoritusta
- Vuosi 2000: 302 suoritusta
- Vuosi 2001: 418 suoritusta
- Yhteensä: 1342 suoritusta

Opiskelijoiden kokemuksia

- Opintojakson selkeä aikataulu ja hyvin jäsennelty materiaali on tärkeä
- Opiskelijan pitää tehdä oma aikataulunsa
- Henkilökohtainen palaute hyvä
- Opettajan aktiivisuutta odotetaan!
- Sopii elämäntilanteeseen (työ, perhe, ulkomailla)
- Ryhmätyöt pitävät mukana verkko-opinnoissa ja muiden opiskelijoiden näkemyksistä oppii paljon
- Verkko-opiskelu vaatii enemmän ja antaa enemmän kuin perinteinen opiskelu

Opettajien kokemuksia

- Ohjaaminen ja palautteen antaminen vie aikaa
- Materiaali pitää mieltä etukäteen valmiiksi ja ohjeistaa hyvin
- Materiaalia on helppo päivittää
- Verkko-opiskelijoiden sähköpostien prioriteetti on muita suurempi
- Verkko-opiskelijat asettavat tavoitteensa korkeammalle kuin luokkaopiskelijat
- Verkko-opetus vapauttaa ajasta – ja vie aikaa

Mitä verkko-opettaja tarvitsee?

- Esimiesten ja kollegoiden tuki
- Asianmukainen tekninen ja verkkopedagoginen koulutus (ml. tietosuoja ja tekijänoikeudet)
- Toimivat laitteet, ohjelmistot ja yhteydet
- Osaava ja tavoitettavissa oleva tekninen tuki
- Sopimukset korvauksista ja tekijänoikeuksista

Vinkkejä ja faktoja (1/3)

- Verkko-opiskelu ja -opetus vie aikaa
- Opettajan pitää osata säästää itseään
- Opiskelijan pitää osata varata aikaa verkko-opiskeluun
- Teknisen ympäristön toimivuus on verkko-opiskelun edellytys
- Verkko-opiskelu vaatii enemmän kuin perinteinen – ja parhaimmillaan antaa enemmän

Vinkkejä ja faktoja (2/3)

- Oppimismateriaalina voivat toimia
  - valmismateriaalit
  - verkon materiaalit
  - perinteiset kirjat ym.
  - opiskelijaryhmän yhdessä tuottama materiaali
  - opettajan etukäteen laatima materiaali
  - pelit, simulaatiot, oppimismaisema

Vinkkejä ja faktoja (3/3)

- Miten opettaja voi säästää itseään:
  - Selkeä kurssirakenne ja aikataulu heti alussa
  - Oppimisalusta
  - Vuorovaikutus
  - Ryhmätyöt
  - Vertaisarviointi
  - Valmismateriaalit

Eija Kalliala:
Verkko-opettamisen käsikirja,
Finn Lectura 2002

- Verkko lähiopiskelun tukena
  - luokkaopetus, materiaalia ja vuorovaikutusta verkossa
- Monimuoto-opiskelu verkossa
  - lähi-, etä- ja itsenäistä opiskelua
- Itseopiskelu verkossa
  - ei välttämättä muita opiskelijoita samaan aikaan

Miksi verkko-opiskelua?

- Uudet oppimisnäkökymykset
- Työelämän vaatimukset
- Uusi sukupolvi
- Etäopiskelu
- Elinikäinen oppiminen

Opettaja

- Luova esiintyjä
- Aikataulun laatiminen
- Palautteen antaminen
- Aktiivisuus
- Ohjaus
- Arviointi
- Pitää löytää keinot säästää itseään!

Opiskelijat

- Ajankäytön hallinta
- Vastuullisuus ja itseohjautuvuus
- Yhteistyökyky
- Medialukutaito ja kirjoitustaito
- Verkkovuorovaikutuksen hallinta
- Tekniset valmiudet

Opiskeluprosessi

- Aloitus
- Oppimismateriaaliin tutustuminen
- Oppimistehtävien tekeminen
- Arviointi

Opiskelumateriaali

- Perinteinen kirja
- Verkon yleinen materiaali
- Tiedotteet, kalvot, ohjeet, linkkilistat
- Tehtävät ja testit
- Verkkokirja
- Opiskelijaryhmien tuottama materiaali
- Pelit ja simulaatiot
- Oppimismaisema

Vuorovaikutus

- Dialogi ja argumentointi
- Sähköpostit
- Keskusteluryhmät
- Chat-ryhmät
- Ryhmätyöt
- Audio- ja videoneuvottelut
- Tekstiviestit

Tekninen ympäristö ja henkilöstö

	Ylläpito	Käyttäjätuki
Opettaja		
Opiskelija		

Tekijänoikeudet

- Tekijänoikeus suojaa tuotoksia, jotka ovat riittävän omaperäisiä ylittääkseen teoskynnyksen.
- Tekijänoikeus syntyy materiaalin tekijälle, luonnolliselle henkilölle.
- Tekijänoikeuden voi luovuttaa kirjallisella sopimuksella tai hiljaisella suostumuksella.
- Tekijänoikeuslaki ei tunne vilpittömän käytön käsitettä.

Tietosuoja

- Henkilötietoluetteloja saa julkaista vain, jos niihin on saatu kaikilta asianomaisilta lupa.
- Opiskelijalistat sähköpostiosoitteineen verkossa ovat henkilötietoluetteloja.

Oppimisalustan ominaisuuksia

- Opettajan materiaalien julkaiseminen
- Opiskelijoiden materiaalien julkaiseminen
- Vuorovaikutus
- Seuranta
- Arviointi

Oppimisalustan valintaperusteita

- Oppimisenäkemys
- Modulaarisuus
- Kieli
- Käyttöliittymä
- Tiedon säilytysmuoto
- Kotimainen tuki ja kehitys
- Koulutus
- Yhteistyökumppanit
- Suojaus

Monen oppilaitoksen yhteistyö

- Hallinnolliset käytännöt
- Teknisten ympäristöjen erot
- Kulttuurierot
  - murre ja puheen rytmi
  - oppilaitoskulttuurit
  - opettaja – opiskelija
  - täsmällisyys – joustavuus

Tulevaisuus

- Oppimisalustojen kehitys
  - uudet oppimisenäkemykset
  - modulaarisuus
  - avoimet standardit
- Opiskeluportaalit
- Digitaalinen televisio
- Kämmentietokoneet ja kannettavat videot